

Ceļa karte jaunajai valdībai

- ILZE OZOLIŅA, LIENA RIMKUS,
- LIGITA KUPČUS-APĒNA,
- AGRITA MANIŅA

Pēc ilgām debatēm ar 53 deputātu balsīm "par" Saeima piektdien apstiprināja jauno valdību jeb 42. Ministru kabinetu Evikas Siliņas ("Jaunā vienotība" (JV)) vadībā. Valdību veido trīs politiskie spēki – JV, Zaļo un zemnieku savienība (ZZS), "Progresīvie". 14. Saeimas laikā šī ir otrā valdība, un tajā savu amatu saglabājuši vairāki līdzšinējie ministri.

EVIKA SILIŅA (JV) labklājības ministres portfeli nomainījusi pret Ministru prezidentes amatu, kļūstot par otro sievieti premjeri Latvijā. Jaunajai valdības vadītājai ir izglītība tiesību zinātnēs, pirms iesaistīšanās politikā strādājusi par advokāti. Savulaik bija Reformu partijas biedre, vēlāk pievienojās JV. Bijusi gan Iekšlietu ministrijas parlamentārā sekretāre, gan ekspremjera Krišjāņa Kariņa parlamentārā sekretāre.

Politologs un sabiedrisko attiecību speciālists Filips Rajeviskis uzskata – pastāv risks, ka E. Siliņas valdība nenodzīvos līdz nākamajam parlamenta vēlēšanām. Viņaprāt, divi līdzšinējie koalīcijas partneri – "Apvienotais saraksts" un Nacionālā apvienība – Siliņas valdībai "elpos pakausī" un būs gatavi jebkurā brīdī nomainīt tagadējos koalīcijas partnerus.

Arī eksprezidents Valdis Zatlers pieļauj, ka šī Saeimas sasaukuma laikā varam sagaidīt vēl vienu valdību, norādot, ka tagad viss būšot atkarīgs no E. Siliņas un viņas spējam likt strādāt gan ZZS, gan pie varas vēl nebijušajiem "Progresīvajiem".

Tikmēr Rīgas Stradiņa universitātes lektore, politoloģe Lelde Metla-Rozentāle spriež, ka lielākā daļa ministru ir ar pietiekamu politisko pieredzi, kas varētu būt priekšnoteikums, lai nerastos sadursmes, kuras varētu šūpot valdības stabilitāti.

Demisionējušais Ministru prezidents KRIŠJĀNIS KARIŅŠ (JV) savas mantinieces valdībā būs ārlietu ministrs. Pēc izglītības valodnieks, pirms iesaistīšanās politikā bijis uzņēmējs. Savulaik vadīja Ekonomikas ministriju, desmit gadus bija Eiropas Parlamenta deputāts. 2019. gada janvārī pirmoreiz apstiprināts par valdības vadītāju.

Ārlietu joma ir tuva arī premjeram, kuram bieži jāpārstāv

Jaunās valdības kopbilde ar Valsts prezidentu Edgaru Rinkēviču (trešais no kreisās) un Valsts kancelejas direktoru Jāni Citskovski (pirmais no kreisās).

Latvija starptautiskos forumos, sanāsmēs utt. Līdz ar to K. Kariņam nebūs grūti iejusties jaunajā amatā, spriež Ģeopolitikas pētījumu centra direktors Māris Andžāns. "Kariņš ilgi bijis tajā aprītē, ir arī pietiekami cienīts, viņam ir laba izglītība, ļoti labi prot angļu valodu, tāpēc Latvijai nebūs kauns par to, ka ārlietu ministrs slikti pārvalda vai vispār neprot angļu valodu," K. Kariņa plusus uzskaita M. Andžāns.

Lielākais izaicinājums ārlietu jomā joprojām ir Krievijas karš Ukrainā. Ārlietu ministram jānoslēdz Latvijas prezidentūra Eiropas Padomē, tāpat jāturpina darbs, lai Latvija kļūtu par ANO Drošības padomes dalībvalsti. "Attiecībā uz valsts drošību, kas pārklājas arī ar aizsardzības jomu, jācenšas panākt, lai Latvijā izvietotu vēl vairāk ārvalstu karavīru, jādodomā, kā izmantot Liepājas ostu, meklējot iespēju tur pastāvīgi bāzēt kādu sabiedroto kuģi," pauž Ģeopolitikas pētījumu centra direktors.

Satiksmes ministra amatā stājas KASPARS BRIŠKENS ("Progresīvie"). Ekonomists, bijušais diplomāts, 14. Saeimas deputāts. 2021. gadā mainījis partijas piederību – no "Kustības Par!" uz "Progresīvajiem".

Katra valdības maiņa nes līdzīgu risku, ka jaunie ministri, sākot strādāt, gribēs ko mainīt, darīt citādāk, taču labās lietas, kas iesauktas Satiksmes ministrijā, vajadzētu pabeigt, saka kultūras darba organizatore Vērgales un Medzes pagastā Daina Vana-

ga. "Lielākā sāpe, un, manuprāt, mums visiem svarīgi – lai lauku ceļi būtu izbraucami, un tas vairāk vai mazāk ir atkarīgs no Satiksmes ministrijas. Saprotam, ka mazo ceļu ļoti daudz, bet katram svarīga viņa vieta un arī – lai būtu sakārtota pieejamība." Mazo ciemu iedzīvotājiem darbavietas lielākoties ir ārpus ciema, tas nozīmē, ka katru dienu jābrauc vai nu uz pagasta centru, vai pilsētu. "Arī tuvākais ārsts un skola ir pagasta centrā, ceļiem jābūt kvalitatīviem, lai iedzīvotāji varētu sasniegt pakalpojumus, kas ikdienā

Katram svarīga viņa vieta.

nepieciešami. Svarīgi arī, lai tad, kad kaut kas atgadās un izsaukts kāds operatīvais dienests, arī cieši būtu sasniedzami."

ANDA ČAKŠA (JV) arī līdz šim pildīja izglītības un zinātnes ministres pienākumus. Ārste, uzņēmēja un politiķe, 13. un 14. Saeimas deputāte, savulaik bijusi veselības ministre.

Draudzīgā aicinājuma Liepājas pilsētas 5. vidusskolas direktore Inta Korņejeva spriež, ka izglītības un zinātnes ministre amatā nostrādājusi pārāk īsu laiku, lai jau tagad redzētu darba rezultātus. "Spriežot pēc informācijas masu medijos, ministre cenšas ie-

dziļināties ar izglītību saistītajos jautājumos," novērojusi direktore. "Domāju, ka jāļauj viņai turpināt darbu un īstenot uzsākto."

JV politiķis HOSAMS ABU MERI apstiprināts veselības ministra amatā. Bijis ievēlēts 12. un 14. Saeimā, pēc izglītības – ārsts, gastroenterologs.

Dienvidkurzemes novada pašvaldības Veselības aprūpes centra Ārstu palīgu nodaļas vadītāja Agrita Driviņa spriež: "Abu Meri ir pietiekami ilgi politikā, lai daudz ko saprastu un varbūt arī zinātu, kas notiek visās sfērās, bet es domāju, ka par attālām lauku teritorijām varētu nezināt. Ja cilvēkam ar tām nav bijusi saskare, viņš arī nevar zināt. Taču – cik nu daudz atkarīgs no ministra? Ierēdņi ministrijā diezin vai mainās, un, kas ir plānots, tas turpināsies."

Medicīnā speciālistu trūkums ir pirmajā vietā, sākot ar ārstiem, beidzot ar māsām, mūsu palīgiem un feldšeriem. A. Driviņa nav dzirdējusi Abu Meri izsakāties par šo jautājumu, bet pieļauj, ka ietekmē atalgojums: "Ja tas būtu konkurētspējīgs, droši vien medicīnu netrūktu tik daudz. Sevišķi aktuāla šī problēma ir lauku teritorijās, kur atalgojums mazāks nekā pilsētās."

Tieslietu ministriju turpinās vadīt eksliēpājniece, juriste INESE LĪBIŅA-EGNERE (JV), kura iepriekšējā parlamenta sasaukumā pildīja Saeimas priekšsēdētājas biedres pienākumus, kā arī vadīja Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Latvijas delegāciju. Politikā savulaik

startēja no Zatlera Reformu partijas, bet 2014. gadā pievienojās partijai "Vienotība".

Bijušais tieslietu ministrs, Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes lektors Gaidis Bērziņš kolēģi Inesi Lībiņu-Egneri vērtē kā jomas profesionāli. Attiecībā par ministres darāmajiem darbiem vienu no prioritātēm viņš min turpināt palielināt atalgojumu tieslietu nozarē strādājošajiem, īpaši tiesu sēžu sekretāriem un tiesnešu palīgiem. Tas jau darīts, bet, ņemot vērā pēdējo gadu inflāciju, ar līdzšinējo atalgojuma palielināšanu ir nepietiekami.

"Ceru arī, ka sen iesaūtais darbs pie jauna cietuma būvniecības Liepājā pārskatāmā periodā pārtaps taustāmā rezultātā." Tāpat G. Bērziņš norāda uz problēmām Valsts zemes dienesta pakalpojumos, proti, saistībā ar termiņu ievērošanu kadastrālās uzmērīšanas un inventarizācijas lietās. "Zinu, ka tieslietu ministre tam pievērsusi uzmanību, bet pie tā būtu aktīvi jāstrādā."

Bijušais tieslietu ministrs atgādina, ka vienmēr aktuāls bijis jautājums arī par tiesu varas neatkarības stiprināšanu un arī turpmāk savu aktualitāti nezaudēšot jautājums, kā tiesu vara korelē ar Ģenerālprokuratūru. Tāpat viņš spriež, ka Kopsēdes likums un ar to saistītie dokumenti īsti nav tieslietu jomas jautājums. "Ja šāda iniciatīva jāvirza, tad tas jā dara parlamentam, nevis Tieslietu ministrijai," uzskata G. Bērziņš. >>